

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
Geo. Lalchak, President.
Subscription per Year \$4.00
Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.
Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, впроваджене в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня місяться в Універс. Домі, на р. вулиці Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман. Ю. Козельчик, голова.
Передплата на рік \$4.00
Адреса: UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

В ДОМІНІАЛЬНОМУ ПАРЛЯМЕНТІ.

Домініюючий парламент з законодавчого тіла перетворився в осередок партійних сварок між лібералами й консерватами. Дійшло до того, що спори зводяться не над законами, що їх ухвалює парламент, але хто має мати в парламенті перевагу: ліберали чи консервати. Консервати кажуть, що вони, бо вони мають більше послів, чим ліберали, а ліберали кажуть, що вони, бо за ними стоять прогресивні й незалежні, та все голосять про робітничі послі.

Обидві сторони старяться всіма силами придобити прогресивним послам, а навіть прислухуються часами до голосу робітничих послів і йдуть їм на уступки.

Завдяки такому положенню, ліберали примушені бути голосувати й ухвалити в парламенті деякі закони, як пенсія для старих непрацездатних громадян, усунення двох поправок до кримінального закону, ухвалення після вінніпегського страйку, на підставі яких можна депортувати небажаних осіб без суду і слідства — яких в протиположну разі вони не ухвалили б.

Розуміється, ці закони консервативний сенат з легким капіталістичною совістю кинув до кошика, як і закон про "урал кредит".

Але М'яна і ціла консервативна партія тим невдоволені. Консервати всіма силами старяться ширити уряд Кінга, взяти владу в свої руки, а тоді, маючи в руках урядову машину, проголосити вибори. Консервати не опускають найменшої нагоди, щоб причепитися до ліберального уряду. Саме тепер, коли пишуть ці рядки, знову на порядку дня в парламенті висок консервати про недовіру урядові Кінга.

Кінг бореться всіма силами й старється, як би то дістати хоч пару голосів, ну хоч один голос більшої на свій бік. Те саме роблять і консервати. Обидві сторони дивляться, що скажуть прогресисти. А між прогресистами є такі послі, що голосять не після своїх переконань, але після погоди. Інші знову до останньої хвилини самі не знають, за ким вони будуть голосувати й тому кожного разу, коли консервати роблять висок про недовіру урядові Кінга, атмосфера в парламенті згущується й всі напружено чекають чи буде. Ще ось тільки минуло, як передминуло тижня двох ліберальних послів з Квебеку спеціальним поїздом їхали до Оттави ритувати свій уряд, а нині знову преса числить яка сторона отримає більшість голосів: чи партія М'яна отримає одні голоси більше, чи уряд Кінга два голоси більше.

Сваряться тепер консервати з лібералами в парламенті над аловживаннями урядів тамою, над якою вже довгий час пропадають ревізії. Уряд Кінга опинився в такому скрутному становищі, що навіть робітничі послі Вудворт прийшли йому з рятунком, мовляв, все твій ліберали, чим консервати голосують, що при-терпіншому партійному складі парламенту навіть два робітничі послі мають голос, чого тоді сподіватися в парламенті дванадцяти складу.

Дійшло до того, що преса слідить за рухом кожного посла. Один консервативний посол отримав телеграму, що його дочка тяжко хвора й вихід до дому, а ліберальні газети пишуть, що М'яна вже не матиме одного голосу. Інший консервативний посол лежить хорий — газети знову кажуть, що М'янові бракує ще одного голосу. Іншого консервативного посла сестра вмерла в Торонто і він поїхав на похорон, але... на голосування буде старяться прихитати аеропланом. І газети журяться тим, чи він успіє на час вернутися, бо М'янові бракує ще одного голосу. З другого боку, якщо дебата затягнуться, то жінка-посол-Мек-Фейл не буде при голосуванні, бо їде в суботу в Європу. А потім оті деякі прогресивні послі нік не хочуть екавати, за ким вони будуть голосувати, хоч в Європу не збираються.

Ось довкола чого іде тепер баталія в парламенті й поза ним та в пресі цілої країни. Вони й не дивно. Уряд Кінга виступив на волость. Один голос більше, по стороні консерватів і завтра в уряді засіде М'яна, рождає парламент і проголосити вибори.

Тому й таке напруження.

В ОБОРОНІ УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИКІВ.

Через доноси й брехні ворогів організованого українського робітництва й фармерства, такі українських громадян та рідних підданців, перед владою й поліцією на Товариство Український Робітничо-Фармерський Дім — в деяких місцевостях східної Канади місцеві влади відмовили лайсенсів на уживання публичних саль цієї організації.

Таке-сталося в Вест Торонто й Коністон. І коли українські громадяни й підданці пішли зі екаргами на українських робітників до поліції, шукаючи поперти для своєї чорної роботи в буржуазних колах, то українські робітники для оборони своїх цілком законних прав звернулися за допомогою до організованих робітників цієї країни.

В обороні українських робітників в Торонто стали Канадська Робітничка Оборонча Ліга й Трейд енд Лейбор Кавс'ї.

В обороні ж відділу ТУРФДім в Коністон та в обороні цілої цієї організації в Канаді стало також робітництво Бодборн, Онт., яке йа своему масовому мітингу в неділю, 30. травня, дізнавшись про дискримінацію владою українських робітників, ухвалило резолюцію такого змісту:

РЕЗОЛЮЦІЯ ПРОТЕСТУ В ОБОРОНІ ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКИХ ДІМ.

"Позаяк цей масовий мітинг робітників, екараних в Седборн, Онт., 30. травня 1926 р., довдався, що власти в Вест Торонто й Коністон, Онт., відмовилися дати тамешнім відділам ТУРФДім лайсенсів на публичне уживання саль;

"І позаяк Товариство Український Робітничо-Фармерський Дім є закорпорованою організацією, що функціонує на підста-

ві домініюючих законів, і було засноване для ведення освітньої й культурної праці серед українських робітників і фармерів в Канаді та є не-політичною й несектанською організацією;

"І позаяк ми є того погляду, що відмова властей дати відділам такої організації лайсенсів на публичне уживання саль є ринковична з атак на свободу зборів;

"Тому постановляємо, що цей мітинг протестує найбільш рішучо проти такої дискримінації і домагаться, щоб власти негайно дали лайсенсів на уживання публичних саль відділам ТУРФДім в Вест Торонто й Коністон, а також іншим відділам агаданой організації, якщо вони звернуться за такими лайсенсами;

"І дальше постановляємо, щоб копії цієї резолюції були виставлені до провінціального секретаря (Онтеріо, до міністр праці у федеральному уряді й провінціальному уряді Онтеріо та до державного секретаря Канади".

Резолюція говорить сама за себе. Але одночасно вона говорить також і про те, з ким ми, українські робітники, повинні лутитися в боротьбі за належні нам права і за права на існування всіх працюючих. Ми повинні лутитися тільки з робітниками й фармерами цієї країни, з тими, які так само боряться проти виснуку й насильства, проти всяких несправедливостей, доконуваних на них капіталістичною класою й її урядами, й які вчинену нам кривду узнають своєю кривдою. З ними ми повинні лутитися на кожному кроці нашого життя й боротьби.

ХАРКІВСЬКІ "ВІСТІ" ПРО ВИБІР ПРЕЗИДЕНТА ПОЛЬЩІ.

Харківські "Вісті" з 3. червня вмістили передовицю з приводу вибору Мосціцького президентом Польщі. "Вісті" кажуть, що "фактично ніякого президента не вибрано. Просто відбулося голосування і за наказом Пілсудского на президентському кріслі опинився нікому не відомий професор з цілком — як вияснюється — технічним завданням, перевестись зміни в польській конституції в напрямку надання президентові диктаторських прав, після чого сдхняний професор має звільнити місце справжньому диктаторові.

"Але поруч цього, сказати-б, програмного завдання, Пілсудскі встановив своє тимчасового президента ще й в інтересах біжучої тактики. Не заявивши й досі ніякої декларації, Пілсудскі творить собі з Мосціцького чужу спину, щоб переводити за нею свій конкретний план без ніякої відповідальності за провал його виконання".

Далі "Вісті" пишуть, чому Пілсудскі зрадив не тільки революційні маси, але й переселенців, які так ширю його підтримували. Перше тому, що закордонні капіталісти не позичать грошей, щоб політати ліри в розкладах державній скарбниці, а по друге — "Пілсудскі так само боїться розвитку класової бо-

НА ШПАЛЬТАХ ГАЗЕТ.

Раби двох родів.
Ми думали, що раби є раби й про класифікацію їх до якого часу ми й не думали. Оказується, що в Східній Галичині, такі серед "ширих Українців", серед тих, що руководять українським приватним шкільництвом, є раби й ті двох родів. Про них ми читаємо в "Новому Часі" з 6. червня таке:

"Є у нас два роди таких рабів: одні, що вже є при державній школі, бояться своєї тіни і ділом стараються довести "владу імуцим" свою ультральність, що їде далеко поза границі закону і межу з безкарністю. Другі — то кандидатів до державного жолоба, які — користуючись переходом з наших приватних шкіл — хочуть заскарбити собі ласку асан пани з курторії і докати свою "надблагородність" хочаб зі школою повною тхною вихованою молоді і самої інституції".

О, понімаєте, які то є раби, "кандидати до державного жолоба". Як котрогось з цих рабів пошити шальна куля, тоді "ново українські" націоналісти зроблять його "національним героєм". За життя камінем — а по смерті — кадиллом і панахидою.

Як з "Красной Армии" та "Червона Армія" стада.

Під таким наголовком вмістили харківські "Вісті" дову статью про те, як російська червоноармійська газета "Красная Армия" стада за рік чотири українською червоноармійською газетою "Червона Армія". "Непомітно мінає рік існування" мовою червоноармійської газети українською мовою, говориться в статті. Створилася та газета ось як:

можливості. Одним з таких пророків є Михайло Лозинський, який вмістив в паризькій газеті "Revue International" статью, яку передрукувало львівське "Діло", а польська цензура на половину злизила. В цій статті Лозинський між иншим каже, що не вірить у війну між Францією й Німеччиною, між Польщею й Німеччиною, але

"Зате дуже можливо, коли не вимовлено у недалекій майбутности є війна між Польщею і С.Р.С.Р. Цю війну спречить факт, що кордон

ЄЗУТИ Й ІВАН ФРАНКО.

Треба віддати справедливість єзуїтам, що вони є послідовними до кінця. Гонили вони Івана Франка за життя, остали вірними собі й в десяти роковини смерті Івана Франка.

Є в Яворові, в Схід. Галичині, український учительський семінар, що існує на жерти українського загалу, але є під керівництвом С.С. Василенко, а директором якого є єгемосць Залітач. Так отож читаємо ми в "Новому Часі" з 3. червня 1926 р., що учениці цього приватного учительського семінара хотіли шпанувати пам'яті Івана Франка в день десятих роковин його смерті.

Хотіли, але не шпанували, бо Залітач і Василенки не дозволили. Хотіли вони прикармити вікна тієї школи наліпками Івана Франка, але директор Залітач і Василенки не дозволили, бо — Іван Франко був великий безбожник.

Той-ж ноці, пише "Новий Час", хтось вибив всі вікна в монастирі С.С. Василенко і в о. директора Залітача. Розгніваний вчинком невідомих нічних справців — о. директор Залітач і С.С. Василенки не дозволили учениям піти на богослуження за упокою душі Івана Франка, бо — мовляв він не варта того, щоб за него молитися.

"Новий Час" сердиться, бо як він каже, навіть директори польської місцевої гімназії й польського приватного учительського семінара — шануючи пам'яті такого великого духа, яким був Іван Франко — без ніяких труднощів дозволили своїм ученикам греко-кат. обряду взяти участь в богослуженні".

"Новий Час" визнає батьків і матерей "не давати своїх дітей під опіку єзуїтам, бо їх школа має на меті виховати яничарів, людей без характеру".

"ДУМКА".

Нашим читачам відомо вже, що на Радянській Україні є тепер державний хор "Думка", славний на пів Європу. В літературному довідку до харківських "Вістей", "Культура і Побут" славний фелетонист Остап Вишня вмістив такого фелетона про "Думку":

Наша ми співача... Співаємо... Не завжди, положити, добре співаємо, — іноді вміємо, іноді миримо, але щоб отак ото коли небудь, хоч раз у житті, тихо посидіти — не можна. Не виходить.

Насиди — базиди, і читаеш що-небудь дуже поважне, і зовсім ні з якого боку не вокально, — ну, хоч, приміром, про переворот у Польщі, — навіть сам не помічаєш, що читачи "таку серйозну річ", виводив потихеньку:

"Котилася та ясна зоря... Та й упала до долу..." "Мабуть нас — "Українців", господь виливив з тої глини, з якої тепер у Олішньому гончарі тих конвиків, що ім у хвіст свистять, ліплять..."

З такого матеріалу, як наш наряд, очевидно не дуже тяжко організувати зразковий хор...

Приміром тому — "Думка"... Я не кажу, що організатор і керownik "Думки" Нестор Гордовенко мало праці приклад, щоб так удосконалити, одшліфувати й довести капелею до такого бездоганного з усіх боків стану... Незручно в коротенькій ре-

А найголовніше в тому всьому — те, що відчуваєш слухаючи в "Думки" Вагнера і заглиблюєшся з реготу від "Ой, п'яна я, п'яна"...

Подать уміють... Ти, ото сидиш, уха розвієши, рота роззявиш (бо дуже-ж таки хороше співають), а "Думка" бере пісню, робить з неї орішка і в рот тобі: — Ковтай, свате.

Чіткість, виразність, завершеність... Так і з білоруськими піснями...

Співають їх так, ніби вони для капелі не чужі, а свої, рідні, що сидять у її крові, як і вкраїнські, народні... Прекрасно...

От як би ми та сільське господарство так могли наладити як пісню. Перепіши-б самі на полі родилки й бо, правда.

Остап Вишня.

ПІД ПОЛЬЩЕЮ.

ТЕРТЯ В ПАРТІ УНДО.

На недавню відбутім засіданню екективу партії УНДО виникли непорозуміння ізза партійної програми. Велика частина членів з'їзду домагалася вичеркнути в програмі "земля без викупу", а також хотіла викинути все з програми, що натякає на самостійницькі стремління партії. З критикою про неясність програми УНДО, особливо, коли ходить о становище до Польщі, бо до У.С. Р.Р. є ясне вороже ставиення, виступила також газета "Рада", що стоїть на удівській платформі. У відповідь "Рада" Центральный Комітет УНДО заборонив своїм членам стояти з редакцією "Ради" в якій небудь зв'язку, а самій газеті заборонив вську критику. З таким тяжким трудом переведена консолідація українського націоналістичного табору оказується дуже слабкою і в практиці проблематичною.

ВИДЖИЛИ УКРАЇНСЬКІ СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТИ.

Недавно появилоса у Львові перше число органу бувших українських соціал-демократів, Льва Ганкевича, Буника, Каваніч — що від 1923 року по розвізанню У.С.Д.П. від робітничого руху були видішли. Орган цей називається "Вперед" і в програмовій статті пише, що стоїть на основі міжнародного революційного соціалізму, але висуває ключ самостійности організованого українського пролетарського руху. З тої нагоди в українському націоналістичному таборі велика радість. "Діло", потуючи, цей факт, вітає його як крок вперед та сподіється, що цей рух цупко держатиметься і розвиватиметься на українській національній базі. Не тяжко догадатись, що поява такого журналу стоїть у зв'язку з недалекими виборами в Польщі.

ПІД "БЛИМ ОРЛОМ".

Після перевороту в Польщі, терор над українським населенням не тільки не припинився, а навіть збільшився.

На Волині заборонено улаштовувати всякі театральні вистави в українській мові. Шкіл українських майже нема. Скрізь по селах викладають польською мовою (по "райку"). "Język chiński", як кажуть там пани, се-то українська мова в школах забороняється.

В містах Рівному й Кієменці українське населення заложило й утримує своїми коштами дві приватні гімназії. Але й ті школи пани зреформували: хоча учням тих шкіл галицьких прав не дають, однак примусили вчителів майже всі предмети викладати польською мовою.

Українська молодь масово емігрує за кордон на Радянську Україну, де по її словам, життя є о много спокійніше й дешше, ніж в панській Польщі.

Н. Кр., кий.

Відновляйте передплату на "Укр. Роб. Вісті".